

Пасічник Олександр Сергійович –

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України.

Коло наукових інтересів: дидактико-методичні засади конструювання змісту навчання іноземних мов для закладів загальної середньої освіти та його відображення в навчальній літературі; засади розробки тестових матеріалів для перевірки якості навчальних досягнень учнів з іноземних мов; особливості пізнавальної діяльності учнів на уроці іноземної мови; інтегроване навчання іноземної мови (сііл); історія розвитку методики навчання іноземних мов; добір змісту навчання іноземних мов для закладів вищої освіти.

e-mail: bez-nicka@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0665-2099>

Пасічник Олена Олексіївна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна.

Коло наукових інтересів: засоби та методи професійної іношомовної підготовки студентів у закладах вищої освіти; інтерактивні технології у процесі іношомовної підготовки студентів немовних спеціальностей; формування комунікативної компетентності студентів в умовах безперервної освіти. Співавтор посібників та навчальних матеріалів з англійської мови для студентів закладів вищої освіти.

e-mail: bez-nicka@ukr.net

DOI <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-1-45-56>

УДК 37.02

ДИДАКТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті обґрунтовано необхідність виокремлення емоційно-ціннісного компонента у змісті навчання іноземних мов. Його доцільність зумовлена тим, що знайомство з соціокультурним матеріалом у процесі навчання іноземних мов впливає не лише на когнітивну сферу учня, але й, проходячи крізь його емоційне сприйняття, сприяє формуванню відповідних ціннісних установок. Спираючись на аналіз науково-педагогічної літератури, автори роблять висновок про те, що цінності відрізняються не лише пізнавальним характером, але й володіють регулятивно-цільовим потенціалом, слугуючи нормами та взірцями моделей поведінки і ставлень у системі реально існуючих суспільних відносин. Автори роблять спробу окреслити змістове наповнення емоційно-ціннісного компонента для предметної галузі “Іноземні мови” як такого, що визначає особливості діяльності особистості в мультикультурному середовищі; сприяє особистісному та професійному самовизначенню учня, а також актуалізує ті емоційні стани й ціннісні установки, які необхідні для ефективного протікання освітнього процесу.

Ключові слова: іноземні мови; зміст навчання; компетентнісний підхід; соціокультурний компонент; емоційно-ціннісний аспект навчання; аксіологія; діалог культур; загальна середня освіта.

7. Nikitenko Z. N. Teorija i praktika obuchenija inostrannym jazykam v nachal'noj shkole / Z. N. Nikitenko, N. D. Gal'skova. – Smolensk : Asociacija XXI vek, 2007. – 176 s.
8. Nova ukrainska shkola: konceptualni zasadi reformuvannja serednoi shkoly. K., 2017. – 32 s.
9. Odincova I. V. “Tematicheskie primitivy” kak osnova obuchenija inostrannomu jazyku na nachalnom etape / I. V. Odincova // Mir russkogo slova. 2014. – # 1 – S. 58– 62.
10. Pasichnyk O.S. Vidobrazhennja kraeznavchogo komponenta v zmisti navchannja inozemnih mov u zagal'noosvitnih navchal'nih zakladah (70-ti rr. XX st. – pochatok XXI st.) / O. S. Pasichnyk // Problemy suchasnogo pidruchnyka. K. : Pedagogichna dumka, 2017. – Vip. 19. – S. 252–266.
11. Passov E. I. Osnovy kommunikativnoj teorii i tehnologii inojazychnogo obrazovanija: metodicheskoe posobie dlja prepodavatelej russkogo jazyka kak inostrannogo / E.I. Passov, N.E. Kuzovleva. – M.: Russkij jazyk. Kursy, 2010. – 568 s.
12. Sitarov V.A. Didaktika : ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ped. ucheb. zavedenij / pod red. V. A. Slastenina. – 2-e izd., stereotip. – M.: Izdatelskij centr «Akademija», 2004. – 368 s.
13. Stepanenko I.V. Formuvannja komunikativno-pragmatichnoi aksiologichnoi kompetentnosti jak faktor podolannja cinnisnih rozkoliv v Ukraini: strategichni oryentyry v osviti dlja demokratizacii suspilstva / I. V. Stepanenko // Postmetodika. – 2013. – # 5. – S. 10–15.
14. Tipova osvittnja programa. Cikl I (1-2 klasy) / za red. R. B. Shijana. – K., 2018. – 84 s.
15. Tihomirov O. K. Emocionalnaja reguljacija myslitel'noj dejatel'nosti / O. K. Tihomirov, V. E. Klochko // Voprosy psihologii. – 1980. – # 5. – S. 23–31.
16. Haleeva I. I. Osnovy teorii obuchenija ponimaniju inojazychnoj rechi (podgotovka perevodchika) / I. I. Haleeva. – M.: Vysshaja shkola, 1989. – 238 s.
17. Tsiulina M. V. Patrioticheskoe vospitanie shkolnikov vozmozhnostjami socioobrazovatelnoj sredy : monografija / M. V. Tsiulina. – Cheljabinsk : Cicero, 2012. – 203 s.
18. Engel Dzh. S. Chto ja uznal o prepodavanii predprinimatelstva / Dzh. S. Engel // Journal of Modern Competition. – 2017, Vol. 11, No 1 (61). – S. 104–120.

Пасечник А. С., кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник, старший научный сотрудник отдела обучения иностранным языкам Института педагогики НАПН Украины;
Пасечник Е. А., кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры иностранных языков Хмельницкого национального университета

ДИДАКТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ЦЕННОСТНОГО КОМПОНЕНТА СОДЕРЖАНИЯ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

В статье обоснована необходимость выделения эмоционально-ценностного компонента в содержании обучения иностранным языкам. Его целесообразность обусловлена тем, что знакомство с социально-культурным материалом в процессе изучения иностранного языка влияет не только на познавательную сферу ученика, но и, проходя через его эмоциональное восприятие, способствует формированию соответствующих ценностных установок личности. Основываясь на анализе научной и педагогической литературы, авторы делают вывод, что в отличие от других категорий педагогики “ценности” характеризуются не только познавательным, но регулятивно-целевым потенциалом. При этом они выступают в качестве образцов и моделей поведения в системе существующих социально-культурных отношений. Авторы делают попытку определить содержание эмоционально-ценностного компонента для предметной сферы “иностраные языки” как такового, который готовит к ведению диалога в мультикультурной среде, способствует личностному и профессиональному самоопределению ученика, а также актуализирует те эмоциональные аспекты, которые необходимы для обеспечения эффективности учебного процесса.

Ключевые слова: иностранные языки; содержание обучения; компетентностный подход; социально-культурный компонент; эмоционально-ценностный аспект обучения; аксиология; диалог культур; общее среднее образование.

Pasichnyk O., PhD in Education, Senior Researcher, Senior Researcher of Teaching Foreign Languages Department of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine;

Pasichnyk O., PhD in Education, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Languages of Khmelnytsky National University

EMOTIONAL AND AXIOLOGICAL COMPONENT OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING: DIDACTIC OUTLINE

According to the generally accepted concept, shaping students' intercultural awareness is an indispensable component of foreign language acquisition in modern secondary school. In order to achieve this goal in the process of learning students are taught facts relevant to a particular culture. The author emphasizes that such encounters with various cultural phenomena not only boost students' cognitive development, but also trigger their emotional response and contribute to forming value attitudes. By trying to critically understand various cultural aspects or contrast them with their national culture, students develop their own patterns of personal attitudes and behaviors. Emotional and value attitudes supplement the cognitive component and represent axiological component of the learning content.

Until recently the implementation of axiological component in the process of learning has had a sporadic nature and was not properly considered by methodologists (the author explains this by vague nature of values and lack of assessment criteria). The author emphasizes that by incorporating axiological component in the content of foreign language learning, students can achieve better learning outcomes which determine their active personal position as well as foster development of social and intercultural competences. Besides, person with established system of values is able to make sensible decisions and contributes to sustainable development of mankind and achieving global harmony.

Shaping student's awareness and their system of values is a long-term process. In this respect the author suggests that axiological elements are to supplement each topic to be learned at FL classes at school. Whereas in primary school students are informed on the main cultural aspects; in secondary and high school the emphasis is shifted to problem-solving tasks which require student's critical thinking and own feedback. Axiological aspects have to be integrated in student's communicative activity. Nevertheless, problems remain: it is impossible to define a system of values to be taught at school due to their vague nature, besides they depend on culture; as a result it is impossible to define criteria for assessing the level of student's axiological development.

Key words: foreign languages; content of learning; competence-based approach; socio-cultural component; emotions and values in education; axiology; dialogue of cultures; secondary education.